

● ОСОБЛИВИЙ ВИПАДОК

13-річний хлопець випадково проковтнув голку

Як рятували підлітка – читайте на с. 9

Календар матчів Чемпіонату світу з футболу-2022 – с. 12

Все буде Україна!

Діка ва

ГАЗЕТА *на вихідні*

16 листопада 2022 року №44(257) Ціна 7 грн

Фотоколаж із сайту volnovakha.city.

● НА ВІСТРІ БОЛЮ

Тривали обстріли, закінчувалися запаси їжі, Вікторія не знала, чи в безпеці дитина, тому вирішила забрати її з собою на «Азовсталь».

«Іншого вибору в мене не було. Ми знали, що нас чекає полон. А брати з собою в полон дитину – значно небезпечніше».

Медсестра, яку рашисти розлучили з доњкою: «Хочу подякувати за Алісу, але абонент не відповідає»

Історія 4-річної Аліси з «Азовсталі», яку під час фільтрації розлучили з мамою і яку незнайома жінка вивезла до Запоріжжя, у травні сколихнула весь світ. Мама ж, військова медикіня, потрапила у російський полон і пів року провела за гратами, не знаючи, де її дитина і як почувавється. 17 жовтня Вікторія Обідіна зі 103 іншими українськими жінками повернулася в Україну

Евгенія КОВАЛЕВСЬКА,
BBC News Україна

УЖЕ ВДРУГЕ ВТРАТИЛА ДІМ

Вікторія Обідіна родом із Волноваського району на Донеччині. Зараз це непідконтрольна Україні територія. Працювала в Донецьку, а коли 2014-го там оголосили так звану дір, виїхала в Маріуполь. І ось через 8 років неможливо повернутися і в це місто. Квартира, яку вона з доњкою винаймала в Маріуполі, згоріла, жінка бачила фото...

Спершу Вікторія працювала медсестрою, а 1 червня 2021 року підписала контракт про службу у ЗСУ. 10 березня Обідіна за наказом командира прибула на комбінат «Азовсталь» у Маріуполі. Її доњ-

ка, 4-річна Аліса, залишалася з нянею та родичами. Ale вже через 10 днів жінка зрозуміла, що ситуація погіршується: тривали обстріли, закінчувалися запаси їжі, вона не знала, чи в безпеці дитина, тому вирішила забрати її з собою на «Азовсталь». «Мені допоміг молодий військовий, який забрав Алісу і

“

Через велику кількість поранених я не могла приділяти Алісі багато уваги.

привіз до мене. На жаль, пізніше він загинув», – згадує Вікторія.

На «Азовсталі» було декілька бункерів із цивільними та військовими. У тому, де працювала Вікторія, Аліса була єдиною дитиною. Медикиня з усмішкою згадує, як доњка сказала: «Мамо, мені нудно. Давай я тобі допомагатиму», – відтак стала роздавати пораненим знеболювальні.

«Ми не піднімалися на вулицю, адже обстріли не припинялися. Доња мала з собою іграшки. Ми писали, вчили цифри і букви. Намагалися розважатися, – розповідає Вікторія Обідіна про будні на «Азовсталі». – Щоправда, через велику кількість поранених я не могла приділяти Алісі багато уваги».

Закінчення історії – на с. 7

● ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Телефон брудніший за унітаз

Поради, як правильно його чистити

– на с. 9

● ДІЯННЯ «ВІЗВОЛІТЕЛІВ»

«Вирішили ховати Інну у труні, відмовились від крематорію, адже вона вже там побувала...»

Інна Оданець і її ненароджений син загинули в Дніпрі від російської ракети.

Подробиці вбивства росіянами вагітної жінки – на с. 5

● РАЗОМ – СИЛА!

Фото із сайту armyinform.com.ua.

Зібрали кошти на перший морський дрон

Він матиме символічну назву – «Херсон»

Василь КІТ

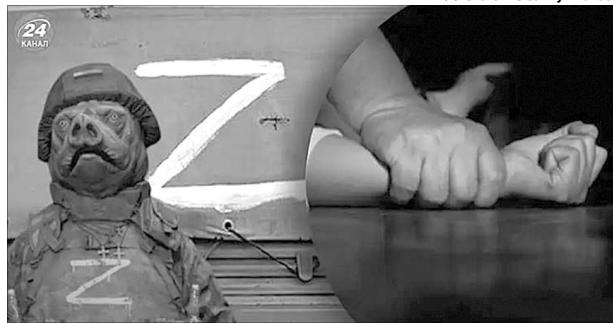
Щоб зібрати 10 мільйонів гривень на унікальний водяний безпілотник (на фото), українцям знадобилось усього кілька годин. Про це повідомив міністр цифрової трансформації Михайло Федоров. Нагадаємо, що Президент України Володимир Зеленський оголосив про формування спеціального морського флоту, що складатиметься зі 100 надводних дронів. Таким чином, потрібен мільярд гривень, щоб їх виготовити.

А перші екземпляри уже не просто є, а й чудово себе проявили. 29 жовтня сім новітніх ударних «чудо-чайок», тільки без козаків, уперше в історії атакували в бухті Севастополя російські військові кораблі, пошкодивши два з них.

● НЕЛЮДИ

10 загарбників згвалтували 12-річну дівчинку

Фотоколаж із сайту 24tv.ua.

За кожен злочин цих свиномоскалів настане розплата.

А скільки ще біди нароблять ці божевільні виродки, поки їх не виженуть з нашої землі!

Leonid OLYNIK

Служба безпеки України перехопила розмову рашістів про згвалтування дитини у Кремінні на Луганщині. «Короче, вот эти военнослужащие изнасиловали 12-летнюю девочку, 10 человек, их найти не могут. И поэтому не выпускают в город никого», – скаржиться по телефону своєї дівчині окупант.

На обмеження в пересуванні зі схожої причини скаржиться в телефонній розмові ще один «мобік», але вже під Бахмутом: «Ну короче, тепер ні в город, никуда не виехать... Там дезертири, короче, бабу изнасиловали. Либо, говорят, дезертири мобилизованные, либо добровольцы». «Стан жертв, як бачимо, росіян не цікавить, – акцентують в СБУ. – Для них важливо лише «выйти в город». Що ж, Збройні сили України зроблять усе, аби цей «вихід» для збіговиська гвалтівників і мародерів був лише в один кінець».

● ТІЛЬКИ ФАКТ

8 мільярдів людей

на 15 листопада 2022 року є на планеті Земля. Згідно зі звітом ООН, це втрічі більше, ніж було у 1950-му.

● ПУЛЬС ТИЖНЯ

Фото із сайту ukr.net.

Сотні людей у звільненому Херсоні скандували генерал-майору Андрію Ковальчуку: «Дякуємо!». У понеділок ці слова в місті почув і Президент Зеленський.

Чудо під Херсоном

11 листопада над цим містом, яке перебувало в окупації понад 8 місяців, замайорів наш Державний прапор

Василь УЛІЦЬКИЙ

Німа, певно, українця, який би не просльозився від радості, коли бачив відеокадри, як Херсон зустрічає візволителів. Люди обіймали, цілували, гойдали на руках, пригощали наших воїнів. І це попри те, що російські війська, відступаючи, спеціально повністю зруйнували інфраструктуру міста, тож там нема ні світла, ні води, ні тепла. Але є головне – свобода, а решту обов'язково відновимо.

Без сумніву, битва за Херсон увійде у підручники військового мистецтва усього світу. Операція, яка почалася ще наприкінці

літа, дала результат в останній місяць осені. Наша армія зуміла своїм постійним тиском, перерізанням логістичних ланцюжків так виснажити орду рашістів, що вона вдалась до втечі з правого берега Дніпра. Місто взяли без лобового штурму, уникнувши руйнувань і, головне, смертей наших воїнів та цивільного населення. Геніально!

До речі, військами оперативного командування «Південь» керує уродженець волинського села Щитинь Камінь-Каширського району генерал-майор Андрій Ковальчук (на фото).

Низький уклін нашим воїнам і вічна пам'ять тим, хто поклав голови, визволяючи Україну!

● КУЛЬТУРНИЙ ФРОНТ

Пам'ятник Пушкіну хочуть обміняти на полонених

У центрі Житомира 11 листопада демонтували постамент російському поету Олександру Пушкіну, який був встановлений наприкінці XIX століття

Василіна СМЕТАНА

За словами мера міста Сергія Сухомлина, в подальшому погруддя планують обміняти на українських військовополонених або ж віддати до музею. Цікаво, що 7 листопада відомий письменник та волонтер Сергій Жадан зробив селфі з пам'ятником Пушкіну в Харкові, підписавши фото: «Далі продовжує ні на що не натякти і ні до чого не закликати». Через два дні влада Харкова демонтувала пам'ятник і відправила на «відповідальнє зберігання».

А потім Жадан зробив схожий знімок із погруддям Пушкіну у Житомирі. «Це Житомир, якщо що», – підливав він своє селфі. Після цього пам'ятника російському поету не стало і в цьому обласному центрі...

● ПРЯМА МОВА

Павло КАЗАРІН, журналіст, воїн ЗСУ, про те, коли закінчиться війна:

Результат війни залежить від величезної кількості факторів. Від того, яку зброю росія зможе отримати від дружніх кремлю режимів. Від того, яку зброю зможуть надати нам. Від того, як довго нас готові підтримувати наші союзники. Від настроїв виборців у країнах Заходу. Від майстерності наших генералів та від світової економічної кон'юнктури. Тож усі наші прогнози більше вказують не на реальність, а на настрій того, хто говорить. Мені здається, що чесною відповіддю буде: «Ми не знаємо, коли закінчиться ця війна».

● ГЕРОЇ З СУСІДНОЇ ВУЛИЦІ

Роми із Закарпаття добровільно пішли на фронт

«У циган є неписаний закон – не воювати. Але ми не загарбники, а захищаємо свою країну!»

Ярослав ГАЛАС,
офіцер 128-ї окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади

«СПОЧАТКУ НАШІ ПОБРАТИМИ ДУМАЛИ, ЩО БУДЕМО КРАСТИ...»

У 128-ї окремій гірсько-штурмовій Закарпатській бригаді служить група ромів, котрі прийшли в ЗСУ і перебувають у зоні бойових дій із перших днів російського вторгнення. Крім етнічної приналежності, цих бійців об'єднують ще дві особливості: перша – кожен із них є багатодітним батьком, тому не підпадає під мобілізацію, друга – всі вони прийшли у військкомат і попросилися в бойову частину не після повісток, а добровільно.

– Коли нас відправили в зону бойових дій, товариші по підрозділу ставилися до нас із недовірою – закривали сумки, ховали гроши й речі, – розповідає Михайло Титичко, позивний Барон. – Вони жили в постійній напрузі й страху, що в них щось украдуть – самі зізналися мені через місяць. Але ця недовіра дуже швидко пройшла – як тільки хлопці гарно придивилися до нас, ми так здружилися, ніби стали сім'єю. Нас уже кілька разів перекидали з місця на місце, але досі зізвонюємося з першими товаришами, постійно тримаємо контакт.

Михайло недарма має позивний Барон. Для своєї групи ромів він беззаперечний авторитет. У Свалявському таборі, де компактно проживає близько двох тисяч ромів, є свій номінальний барон, літній уже чоловік. Але всі знають, що реальний лідер тут – саме Михайло.

Фото Ярослава ГАЛАСА.

Крутій номер на позашляховику: «БАРОН1». Його, до речі, роми купили за власні кошти – допомога волонтерів не знадобилася.

Барон у початкові класи ходив до ромської школи на околиці табору в Сваляві, а потім перейшов у загальну

Всі роми прийшли у військкомат і попросилися в бойову частину не після повісток, а добровільно.

школу, після закінчення якої несподівано для багатьох пішов на строкову службу. Власне, він єдиний серед ромів, хто служив в армії до війни.

Зараз у Михайла – другий шлюб, дружина народила йому трох синів,

котрим 5, 7 і 8 років. Барон побудував на околиці табору великий торгово-розважальний центр – приміщення на 700 квадратних метрів із магазином, рестораном, більярдною. Тут відзначають весілля, хрестини та інші свята практично всі мешканці табору. Крім того, він створив і очолив ромську громадську організацію «Романірат» (у перекладі – «Ромська кров»).

– Війна в 2014-му для мене була як грім серед ясного неба. А коли побачив, що відбувається після 24 лютого, зрозумів, що мушу піти. Якщо не в перший, то в інший день, але мушу. Кожен мусить. Тому прийшов у табір, зібрав хлопців і спітав: «Хто зі мною?». Зголосилося ще восьмеро чоловік.

Закінчення на с. 10

● О ЧАСІ! О ЗВИЧАЇ!

Провідниця вигнала з вагона захисника

У поїзді Укрзалізниці стався дикий випадок: військового, який повертається зі служби на Донеччині до Києва у відпустку, вигнали в тамбур, бо «від нього погано пахне». Захисник був вимушений провести там сім годин

Ліна ВОГОНЬ

З словами доньки військово-службовця, провідникові на нього поскаржилися двоє чоловіків, які сиділи поруч у поїзді «Інтерсіті» з Дніпра 11 листопада. Про це написала на своїй сторінці в Instagram засновниця благодійного фонду «Країна нескорених» Любов Оліградська, до якої звернулися родичі постраждалого.

Інцидент швидко отримав розгорнутий в соцмережах і на нього відре-

Ось цього захисника виставили на посміховисько... Пробачте, Герою!

агували в Укрзалізниці. На офіційній сторінці компанії заявили, що розібрались у ситуації.

«Військового, який повертається додому, пасажири звинуватили у «поганому запаху» і виставили в тамбур вагона. Наші стюарди недостатньо чітко зреагували на ситуацію і не помітили конфлікту, дозволивши захисників провести решту подорожі в тамбурі, – повідомили в Укрзалізниці, додавши: – Звертаємось до пасажирів по терпіння та повагу: від наших захисників не завжди пахне лавандою, але від них пахне сміливістю так, що ворог тікає на інший берег Дніпра».

За словами Оліградської, компанія також запропонувала військовому компенсувати квиток на поїзд та придбати ще один.

Водночас у коментарях на сторінці Укрзалізниці багато українців залишили невдоволеними таким вирішенням конфлікту та вимагають звільнити провідницю, яка дозволила собі таке зневажливе ставлення до воїна ЗСУ.

● ПУЛЬС ТИЖНЯ

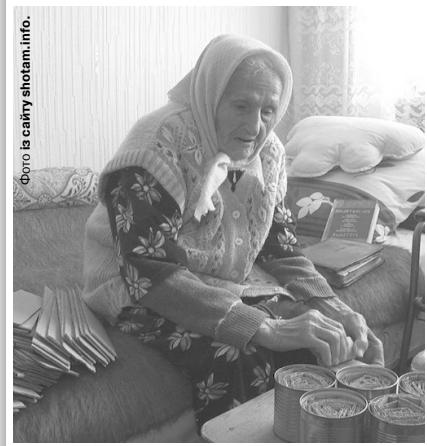
Київ виключив російську мову з програмами державних шкіл
Bo «мова має значення!»

Ліля ЛІС

У столиці України російською не навчатимуть у жодному з комунальних закладів дошкільної та загальної середньої освіти. Проект рішення передбачає здійснення організаційно-правових дій, спрямованих на перехід груп та класів з російської на державну мову. Відповідне рішення підтримали 94 депутати Київської міської ради.

Голова постійної комісії з питань освіти і науки, сім'ї, молоді та спорту Вадим Васильчук нагадав, що росіяни неодноразово заявляли, що «росія сягає настільки далеко, як далеко поширені російська мова». «У зв'язку з цим депутатський корпус Київської міської ради прийняв рішення, яке надасть можливість уникнути ескалації напруги в суспільстві та посилити захист освітнього простору Києва від гібридних впливів держави-агресора. Мова має значення, і під час війни – це питання національної безпеки», – сказав Васильчук. Чиста правда!

● СМЕРТЬ ОКУПАНТАМ!

«День і ніч молюся за наших воїнів».

93-річна бабуся робить свічки для ЗСУ

«Це моя маленька допомога Збройним силам», – каже Олена Владимирець (на фото) з Вінниці

Ліля ЛІС

Пані Олена виготовляє окопні свічки, а допомагає їй донька Ніна. Бабця вже неходить, тому працює вдома. Матеріалами маму й доньку забезпечують волонтери. Майстрині кажуть, що воску й парафіну часто бракує, тому вони радо приймають допомогу. Жінки уже виготовили понад 500 свічок.

«Якби могла, я б душу oddala, аби вона допомогла нашим солдатам», – каже бабуся.

● ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ!

Столітня жінка стала найстаршим у світі донором органів

В італійській провінції Піза лікарі провели операцію з пересадки печінки від пані, яка померла у віці 100 років і 10 місяців

Сергей БОРОХ

Пациєнта потрапила до лікарні у Флоренції на початку листопада з крововиливом у мозок, який згодом став причиною її смерті. Печінка померлої була в добром стані, тому її діти дали дозвіл на донорство органа.

«На першому етапі провели гістологічну перевірку якості органа, операція пройшла успішно, пацієнта, якій пересадили печінку, перебуває у добром стані», — заявив Паоло Де Сімона, директор відділення хірургії та трансплантації печінки Пізанського госпіталю.

У Національному центрі трансплантації Італії стверджують, що 100-річні донори у світовій медичній практиці трапляються, але йдеться про кілька випадків пересадок таких рідкісних тканин, як, приміром, рогівка ока.

● ДРУЗІ ПУЙЛА

Ексфутболіста «Баварії» Алі Даєї засудили до страти в ірані

Наприкінці жовтня його звинуватили у підтримці акцій протесту, які охопили країну

Юрій ЖУК

Масові заходи проти режиму спалахнули після загибелі 22-річної Maxsi Amini, яку схопили та побили до смерті силовики за неправильне носіння хіджабу. 53-річний Алі Даєї (на фото) раніше грав за німецькі «Баварію», «Герту» та «Армінію». Він провів 149 матчів та забив 109 голів за збірну ірану.

Загалом у цій країні під час протестів заарештували майже 15 тисяч осіб. Правозахисники побоюються, що їм усім може загрожувати смертна кара, адже 227 депутатів тамтешнього парламенту звернулися до судової системи з проханням «рішуче розправитися з ініціаторами нещодавніх зашоршень». Законодавці назвали протестувальників «ворогами бога», що карається смертною карою.

Нагадаємо, що авторитарний іран є союзником диктаторської Росії і постачає їй дрони, якими рашісти обстрілюють наші міста. І в московії, і в ірані влада усіляко утискає людей, прикриваючись релігією. Тільки в РФ — православ'ям, а в ірані — ісламом. А насправді для них головне не Бог, а бажання залишитись у владних кріслах.

● ТЕМА № 1

«Все працює. Це була золота знахідка і золота робота»

Система відеорозвідки, яку створив Гліб Бабіч, врятувала багато життів

Фото із сайту eurosolidarity.org.ua.

Гліб Бабіч загинув разом із побратимами біля Ізюма на Харківщині 28 липня.

Чергові подарунки для фронту обійшлися у близько 10 мільйонів гривень.

Ольга СОКОЛОВА

Авдіївка — одна з найгаярчіших точок на Сході. Від Опітного до Нью-Йорка 30 кілометрів фронту тримає 110-та ОМБр, куди привезли допомогу від Фонду Порошенка та волонтерів ГО «Справа громад».

Військові кажуть: ситуація в районі Авдіївки напруженна, але контролювана. Хлопці розповідають, що суттєво зменшили втрати серед воїнів допомагає відеонагляд. Як відомо, у 2021 році Фонд Порошенка спільно з ГО «Res_Publika. Брати по Зброй» та ГО «Справа громад» започаткували проект оснащення лінії фронту системами відеоспостереження — це була ініціатива Гліба Бабіча, очільника «Братів по Зброй». 28 липня цього року Гліб Бабіч разом

із побратимами загинув біля Ізюма на Харківщині.

Петро Порошенко протягом минулого року передав обладнання для відеоспостереження кільком бригадам на лінії фронту, кошти на техніку збиралі спільно з небайдужими українцями.

ли ще до великої війни, вони реально рятують десятки життів. Все працює. Це була золота знахідка і золота робота, — розповідають бійці. — Система актуальна. У нас виведено 8 камер, і за великим рахунком вона знімає будь-яку необхідність

Система актуальна. У нас виведено 8 камер, і за великим рахунком вона знімає будь-яку необхідність солдатам сидіти на позиціях, на висоті.

Комплекти спостереження та оптичної розвідки і тепер допомагають українським воїнам боротися з ворожими снайперами. Після ротації підрозділів обладнання залишається на позиціях.

«Спасиби за ті системи відеонагляду, які ми встанови-

ли солдатам сидіти на позиціях, на висоті. Ці позиції особливо вразливі, і в тих випадках, коли камери виходили з ладу й солдати мали вести нагляд особисто, то реально були втрати, бо є прильоти по таких спостережних пунктах».

● ХРОНІКИ ВІЙНИ

Гордість путіна тепер валяється в українській посадці

ЗСУ збили російський безпілотник «Корсар»: таких в окупантів було лише три

Василь КІТ

Українські захисники продовжують завдавати втрат «другій армії світу». Цього разу Збройні сили України «приземлили» російський БПЛА «Корсар», повідомили у спільноті «Диванно-штурмова бригада», опублікувавши відповідні знімки.

Як зазначається, таких

безпілотних літальних апаратів у рашистів було лише три. Бо на озброєнні російських збройних сил цей БПЛА ще на віть не перебуває, він мав постачатися до військ у 2025 році.

«Корсар» призначений для вогневої підтримки, ведення розвідки в радіусі 120 км, спостереження бойової обстановки, фото- та відеозйомки за допомогою телевізійної або

тепловізійної апаратури.

Він також може нести протитанкову керовану ракету «Атака» або реактивні гранати, виконуючи таким чином роль ударного.

Макет цього БПЛА був уперше показаний на авіа-

Фото із сайту armyinform.com.ua.

«Корсар» може нести протитанкову керовану ракету «Атака» або реактивні гранати.

салоні у серпні 2011 року. У 2018-му «Корсари» уроčисто провезли Красною площею москви в рамках параду на честь 9 травня. А тепер один із них валяється десь в українській посадці.

● ДІЯННЯ «ВІЗВОЛІТЕЛІВ»

«Вирішили ховати Інну у труні, відмовились від крематорію, адже вона вже там побувала...»

У Дніпрі попрощались із 25-річною Інною Оданець, яка загинула внаслідок удару російської ракети по АЗС. За лічені секунди машину охопила вогняна куля, жінка, яка на початку грудня мала стати мамою, знаходилася на пасажирському сидінні легковика «Таврія». Чоловік Максим намагався витягнути її звідти, але не зумів, автівка вигоріла вщент...

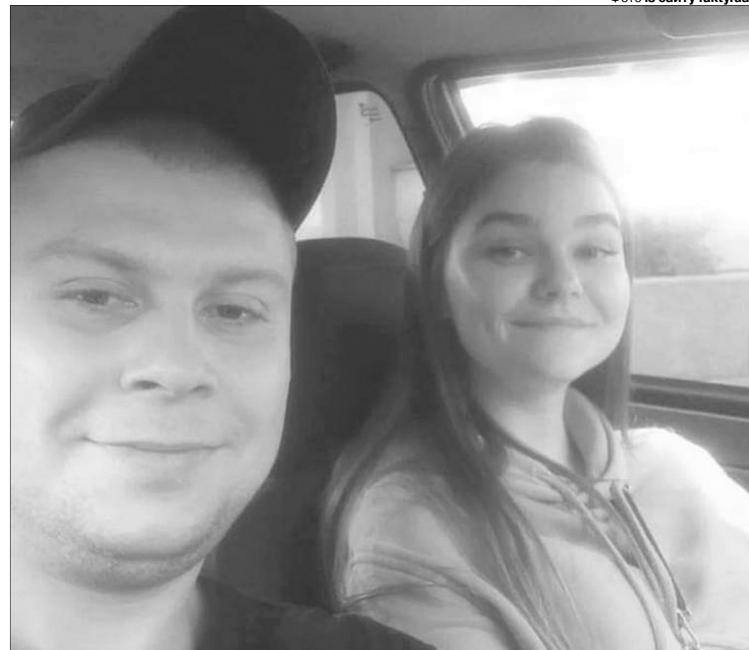
Вікторія МИКІТЮК

... 19 жовтня Інна та Максим поїхали до РАЦСу у спортивних костюмах та розписались. Тоді ж було зроблено їхнє останнє спільне фото – щаслива, усміхнена Інночка сидить у машині. Вони з чоловіком радили, що купили всі речі у пологовий будинок: на початку грудня у них мав з'явитись синочок Тимурчик.

Син зумів вирватися з палаючої автівки. Він кидався у вогонь, аби дістати кохану. Але під час вибуху газового балона й удару просіли пасажирські двері, й у нього нічого не виходило.

– У день трагедії ми ще бачились у паспортному столі, – розповіла «ФАКТАМ» свекруха загиблій Марина Громова. – Інна на прощання мене ще так сильно обійняла та притиснулась, наче прощається. Вона ніколи так не робила, адже була досить сором’язливою, а тут стільки тепла й любові я відчула від неї. Після того новоспечене подружжя поспішило додому, бо Максиму вранці необхідно було їхати відрядження. Тож пара вирушила на АЗС, заправила повний бак газу та бензину. Помітили машину, випили каву і вже війшли із заправки у напрямку дому, пропускаючи інші автомобілі на головній дорозі. І тут за їхнім легковиком упав осколок ракети, прогнувавши вікно та вибухнувши!

Це дуже боляче згадувати. Мама невістки, Наталія, вкрай важко переносить трагедію, у них

Останнє спільне фото. Коханий загиблої досі не знає, що дружини та ненародженого сина більше немає...

Фото із сайту faktys.ua.

Машина, в якій перебувало новоспечене подружжя, вигоріла дотла.

ажа десятки метрів. Син зумів вирватися з палаючої автівки. Він кидався у вогонь, аби дістати кохану. Але під час вибуху газового балона й удару просіли пасажирські двері, й у нього нічого не виходило. В той момент хлопець, який перед ним виїхав із заправки, побачив мого сина на дзеркалі заднього виду й зупинився. Він забрав його у свою машину та відвіз до лікарні. Інночка, як була у сидячому положенні, так і згоріла. Невістку у морзі впізнала я, забирала теж... Вирішили хоронити її у труні, відмовились від крематорію, адже, по суті, вона вже там побувала...

Це дуже боляче згадувати. Мама невістки, Наталія, вкрай важко переносить трагедію, у них

з Інною були дуже теплі стосунки, вона так чекала на народження онука й переживала, аби з доночкою все було добре.

Чоловік загиблої Максим Громов перебуває у стабільно важкому стані в реанімації. Мати постійно чергує біля відділення, і її на кілька хвилин пускають до сина, щоб морально його підтримала.

– Довго біля нього не сиджу, бо слізози душать, а я не маю права при ньому плакати. Син втратив багато крові. Унього обгоріли руки, голова, видалені частини тонкого та товстого кишківника, усежимття він перебуватиме на дієті. Уже переніс чотири операції, ще одна буде десь за пів року, – **знову не стримує сліз Марина Громова.**

● ПУЛЬС ТИЖНЯ

Затримали батюшку – шанувальника «русского міра»

На Харківщині настоятель упц московського патріархату працював на окупантів

Микола ДЕНИСЮК

З а повідомленням СБУ, під час тимчасової окупації Куп’янського району настоятель закликав місцеву релігійну громаду підтримувати рашістів. Також у своїх проповідях він виправдовував військові злочини росіян, усіляко сприяв поширенню окупаційного режиму у захопленій частині регіону і для цього особисто контактував із місцевим гауляйтером Віталієм Ганчевим. Саме з ним представник упц мп погоджував свої дії щодо використання церкви для залучення громадян до лав ворога і дискредитації Сил оборони України. У пресслужбі СБУ також додали, що для підривної діяльності він заливчив одну з парафіянок. Вона допомагала йому поширювати російську пропаганду. Зараз цю пані оголошено в розшук. Зазначимо, що в Україні фіксуються численні факти співпраці представників упц московського патріархату з окупантами. Діяльність цих церковників розслідує правоохоронці.

● ДОБРА СПРАВА

Фотоколаж із сайту 24tv.ua.

Монумент у вигляді радянського літака МіГ-17 стояв у Тернополі з 1972 року.

У Тернополі продали літак, щоб купити дрони

Йдеється про пам’ятник радянському літаку МіГ-17, що височів на вході у парк Національного відродження (на фото)

Василь КІТ

З аrudiment епохи СРСР одне з приватних підприємств зголосилося заплатити 300 тисяч гривень: трохи більше, аніж планували, вторгнути організатори аукціону. Виручені від продажу пам’ятника кошти міська влада спрямували на придбання дронів для українських воїнів.

Мер Тернополя Сергій Надал заявив: «Літак – продано! Зрозуміло, що радянський мотлох мало кому потрібен. Але заради допомоги армії підприємці його купили. За вторговані гроші її кошти бюджету придбали дрони «Мавік 3» – 2 штуки і «Мавік 2» – 1 штуку на загальну суму 539 436 грн. Нехай вони допомагають якнайшвидше здолати ворога!».

Переможемо!

Передплатні індекси «Цікавої газети на вихідні»:

60304, 60306 (для волинян), 60312 (для рівнян), 60307 (для читачів інших областей).

● Я ТАК ДУМАЮ!

Про сільські локальні інтриги

Баба Анька викидає сміття в городи сусідам, де ніхто не живе... Всі про це знають: баба Анька вже стара і їй важко тягнути сміття до смітника...

Віталій ЧЕПИНОГА,
політик, блогер

Tепер у дворі живуть переселенці з Бахмута, молоді чоловікі жінка.

– Що, хтось сміття викинув у город? – лукаво інтересується баба Анька в нових сусідів?

– Так, – відповідають бахмутці...

– Падлюки, – каже баба Анька... – От уже ж люди...

– Нічого, – відповідає сусід. – Я сьогодні поставив відеокамеру, тепер будемо бачити, хто то робить!

– І шо, прямо й лице видно буде? – обережно запитує баба.

– І лице теж, – каже сусід.

– Ти ба... – дивується баба Анька. – Ну, піду я додому... Зварю собі щось...

● ПРЯМА МОВА

Бен ВОЛЛЕС, глава Міноборони Британії, про те, що після звільнення Херсона радіти перемозі ще рано:

Mіністер оборони Британії Бен Воллес сказав, що після звільнення Херсона від окупантів – важлива подія, але союзникам України рано говорити про рішучу перемогу, оскільки росія має ще відсталь ресурсів для продовження війни. Важливо не «недооцінювати» кремль, бо якщо росії знайдеться більше гарматного м'яса, вона його здобуде.

● УВАГА, НОВА РУБРИКА:

«Черговий по редакції»

21 листопада
3 17:00 до 20:00
на телефонному посту

Аліна ВІТИНСЬКА

ТЕЛЕФОНУЙТЕ:

066 82 47 160
096 77 31 037
(0332) 780-770

Запитайте
Поділіться
Чекаємо на ваш дзвінок!!!

● ОДУЖУЙ, КОЗАЧЕ!

«Встану на ноги – і знову на передову: москалів чавити!»

Лікарі у Львові виконали надскладну операцію – пересадили нерв пораненому 25-річному захиснику, щоб повернути йому можливість ходити. Хлопець переніс загалом 10 хірургічних втручань, а тепер має пройти реабілітацію

Уже 25 лютого Олексій разом із батьком записався у добровольці.

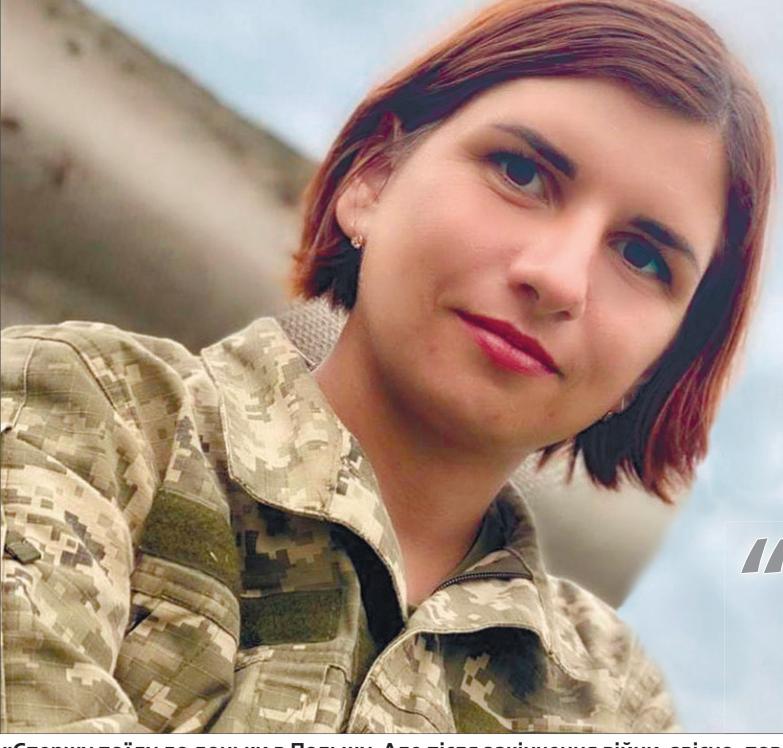
Медики взяли по нерву з обох гомілок хлопця та вшили їх на місце розірваного в ділянці стегна.

чань далі був тривалий період лікування через нагноєння рані. Аби Олексій зміг ходити, хірурги

але лікарі кажуть, що відчууття в нозі свідчить про початок регенерації. Фахівці сподіваються, що більше хірургічних втручань пацієнтові не знадобиться. Реабілітація може тривати близько пів року, все залежить від відновлювальних функцій його організму, але Олексій має надію, що скоро зможе стати на ноги і... продовжити захищати Україну на передовій разом зі своїм татом!

Вже наступного дня після пересадки Олексій почав відчувати нервове посмікування в нозі. Йому ще не можна вставати з ліжка та ворушити кінцівкою,

● НА ВІСТРІ БОЛЮ

«Вікторія проходить реабілітацію і чекає на відновлення усіх документів. Тільки після цього вона зможе побачитися з донькою.»

«Спершу поїду до доньки в Польщу. Але після закінчення війни, звісно, повернуся в Україну. Думаю, ми житимемо в Дніпрі», – з надією каже Вікторія Обідіна.

до Запоріжжя. Що було з її дитиною далі, чи зустрілася вона з бабусею, – про це жінка не знала майже пів року.

Про полон Вікторія розповідає скумпими фразами: 11 людей у двомісячній камері, відсутність питної води, неєтівна їжа, брак свіжого повітря, психологічний тиск. З моменту розлуки жінка нічого не чула про доньку, тож просила про дзвінок.

3 жовтня Алісі виповнилося 5 років. Вікторії дозволили зателефонувати. Вона лише встигла привітати її і повідомити, що перебуває в Оленівці. Тішило вже те, що донька в безпеці, що про неї дбає мама – бабуся дівчинки. Це додало сил та надії. «Мені залишалося просто чекати обміну. Ми знали, що колись нас обміняють», – ділиться спогадами Вікторія.

14 жовтня в камеру зайшли й назвали прізвища трьох жінок, які перевібували в колонії разом з Обідіною. Її прізвища у списку не було. «Я почала бити тривогу, просилася юхати з усіма», – згадує військова і досі не вірить, що все вдалося...

Везли зі зв'язаними руками і закритими очима «Уралами» і вантажним літаком. Про те, що вони вже під Запоріжжям, сказала котрась із жінок-полонених, яка віпзнала дорогу. До останнього не вірилося, що це обмін. У перші хвилини після звільнення Вікторія подзвонила мамі, для якої це теж було несподівано, адже родичів не попереджають, щоб не давати марної надії, якщо обмін зірветься.

«ТЕПЕР МИ З ДОНЕЦЬКОЮ СПЛІКУЄМОСЯ ЩОДНЯ – НАДОЛУЖУЄМО ВТРАЧЕНЕ»

Аліса з бабусею живе у Польщі, ходить у дитсадок, займається танцями і вивчає польську мову. Вікторія ж проходить реабілітацію, про триваєтесь якої медики нараї нічого не повідомляють, і чекає на відновлення усіх документів. Тільки після цього вона зможе побачитися з донькою.

Жінка каже, що хотіла б подякувати за порятунок Аліси дівчині, яка вивезла дитину з фільтраційного табору до Запоріжжя, та не може її знайти. «Її звати Валерія. Мабуть, вона змінила номер телефону. Шкода, що я не змогла її зателефонувати», – пояснює Вікторія.

У Запоріжжі маленькою Алісою опікувалася працівниця обради Злати Некрасової. Вже потім дівчинку забрав дядько, який відвіз її до бабусі.

Вікторії дуже сподобався Дніпро. Колишня військовополонена несміливо буде плани на майбутнє: «Спершу поїду до доньки в Польщу. Але після закінчення війни, звісно, повернуся в Україну. Думаю, ми житимемо в Дніпрі», – з надією каже Вікторія Обідіна.

не проходить перевірку, бо військова, тож її відправляють у полон, а доньку – в дитбудинок. З безіменного колони мала вирушити через два дні. Жінка дозволила цей час побути з дитиною. Тоді в наметовому містечку вона й познайомилася з Валерією. Дівчина запропонувала допомогу філософські: «Хай це буде платою за те, що ми живі».

На запитання, чи шкодує за своїм помешканням у Маріуполі, Вікторія відповіла філософські: «Хай це буде платою за те, що ми живі».

Коли Червоний Хрест організував

коридор для вивозу цивільних з «Азовсталі», Вікторія з Алісою за наказом свого командира спробувала вийти, хоч і добре розуміла ризики: «Іншого вибору в мені не було. Ми знали, що нас чекає полон. А брати з собою в полон дитину – значно небезпечніше. Тому варто було спробувати».

«МАМО, ЦЕ НАШ ОСТАННІЙ ДЕНЬ?»

«Час у бункері спливав непомітно. Ми не стежили, які нині число, день зараз чи ніч. Поранених було дуже багато, вони потребували постійного догляду», – розповідає медикін і чесно зізнається, що не думала вийти звідти живою – настільки сильними були обстріли.

«Одного разу Аліса запитала: «Мамо, це наш останній день?». І хоч я розуміла,

«ЧЕРЕЗ ДОНЬКУ НА МЕНЕ МОГЛИ ЩЕ БІЛЬШЕ ТИСНУТИ»

Одразу на фільтраційному пункті в

Безіменному Вікторії сказали, що вона

змогла вийти звідти живою.

Фото із сайту chmnu.ebu.ua

Близько 256 тисяч слів налічує сучасна українська мова.

За лексичним запасом найбільш близькою до нашої мови є білоруська – 84% спільні лексики, далі йдуть польська і сербська (70% і 68% відповідно) і лише потім – російська (62%). До речі, якщо порівнювати фонетику й граматику, то українська має від 22 до 29 спільних ознак із білоруською, чеською, словацькою і польською мовами, а з російською – тільки 11.

● СУПЕРПАТРІОТ!

Чоловік закопав українські прапори, щоб не дістались загарбникам

Дехто в банках закопує самогон, дехто – долари, а цей чоловік таким чином врятував національні символи.

заявся з військовими, аби вони викопали сковане знамено», – йдеться у повідомленні бригади. Військові відкопали прапори та вже повернули один із них. Другий обіцяють віддати вже з підписами бійців як «сим-

● ПРЯМА МОВА

Руслан СТЕФАНЧУК, Голова Верховної Ради України, про українську мову:

У перші дні повномасштабної війни слово «палянця» стало індикатором для своїх та чужих. Лише у нашій мові є слово «добродій»... I ми точно знаємо, в чому різниця між «кохати» та «любити».

Співробітники Представництва ЄС в Україні обрали українські слова, які, на їхню думку, найкраще відображають Україну. Вибір дипломатів випав на слова «хоробрість», «надія», «перемога», «незламність», «соняшники», «Укрзалізниця», «полянця», «свобода», «тримаймося».

● ТІЛЬКИ ФАКТ

● СВЯТ, СВЯТ, СВЯТ!

Окупанти з «л/днр» вимагають, щоби кадирівці перестали їх... гвалтувати

«Ми не шайтани»

Василь КІТ

В оприлюдненому в соцмережі відео один із вояків «л/днр» висловлює обурення згвалтуваннями, нагадує чеченському диктатору Рамзану Кадирову, що вони мають одну з ним мету, і просить віддати своїм підрозділам наказ більше такого не робити. За його словами, чеченці-кадирівці неодноразово гвалтували чоловіків з ордою. «Я хочу звернутися до Рамзана Ахматовича Кадирова від імені військовослужбовців. Рамзане Ахматовичу, ми всі заодно. Всі робимо максимум... Але ваші люди... Я кажу про ваших підлеглих, чеченців, які неодноразово були помічені у тому, що застосовували насильство до військовослужбовців «л/днр». Звичайно, ми всі з повагою ставимося до чеченських братів, але мають місце неодноразові факти сексуального насильства з їхнього боку над нашими бійцями. І це вже межа, яка виходить за всі рамки. На цьому фоні підвищилася напруженість серед особового складу і виникають постійні конфлікти, які ставлять під питання виконання поставлених завдань», – поскаржився прихильник «руського міра» на вчинки кадирівців.

● СВІТ ІЗ НАМИ!

У Польщі жінку обурило оголошення українською мовою

Якесь пані на ім'я Анна у соцмережі Facebook залишила повідомлення, в якому висловила незадоволення, що в німецькій мережі магазинів у Польщі є повідомлення українською

Лія ЛІС

«Чи в німецьких є такі ж польською мовою?» – написала вона. Адміністрація торговельної мережі не проігнорувала це зауваження і відповіла жінці, зробивши це дуже толерантно та зважено. Ось що вони написали: «Анно, емпатія та підтримка громадян України у кризові для них часи – це тест на людяність, який зараз проходить кожен із нас. Як соціально відповідальна фірма, ми намагаємося полегшити побут прибулим до нашої країни. Продуктові покупки – це проста справа, яка, однак, може викликати дискомфорт, якщо не розуміти вказівок чи повідомлень біля каси, для цього всі каси самообслуговування в наших магазинах мають також функції українською мовою», – відповіли представники мережі.

Дякуємо!

● НЕЗЛАМНІ

Подолав на протезі майже 100 км і подарував б авто для ЗСУ!

Фото із сайту ukrinform.ua

Ногу незламний боєць втратив у боях під Луганськом у 2014 році.

Василь КІТ

Про це він повідомив на своїй сторінці у Facebook. Загалом Олександр Швецов зібраав близько 2 600 000 гривень. «Саме таку суму витрачено на автівки для наших побратимів на передовій», – зазначив він.

Дякую кожному, хто не втомлюється! Ми вигризemo нашу Перемогу!

Ветеран АТО уточнив, що за ці кошти було придбано два пікапи, два повнопривідних буси, один вантажний бус та одну машину

швидкої допомоги. «Дякую кожному, хто не втомлюється! Ми вигризemo нашу Перемогу! Далі буде!..» – додав Швецов.

Тобі дякуємо, Воїне!

Зазначимо, що на початку жовтня ветеран АТО Олександр, у якого один протез ноги, вирішив здійснити піший перехід від Одеси до Яремчі (800 км), аби зібрати

800 тисяч на три автомобілі для військових. Його ініціативу підтримували донатами, і необхідну суму ветеран зібраав, здолавши сотню кілометрів. А ногу незламний боєць втратив в боях під Луганськом у 2014 році, коли служив командиром відділення 30-ї окремої механізованої бригади ім. князя Костянтина Острозького.

● УСМІШКА ФОРТУНИ

Зірвано найбільший в історії джекпот – 2 мільярди доларів!

Фотоколаж із сайту politeka.net

Про супервиграш у США стало відомо 8 листопада

Микола ДЕНІСЮК

Його точний розмір становить 2 мільярди 40 мільйонів доларів. Довгий час у популярній лотереї Powerball нікому не вдавалося вгадати всі номери. Тому джекпот зростав від тиражу до тиражу, поки досяг рекордної суми. Відомо, що виграш випав на один білет. Він був куплений у місті Альтадена, штат Каліфорнія. Продали його на автомобільній заправці Joe's Service Center, що належить Джозефу Чахайеду, сирійцю, який іммігрував до США у 1980 році разом із дружиною. За правилами лотереї, йому вже виплачено премію у розмірі мільйона доларів. Джозеф, у якого двоє дітей та 11 онуків, заявив журналістам, що радий отримати ці гроші. Він сподівається, що щастливий білет купив хтось із його знайомих. Однак новоспечений мільярдер

Українцям таке може тільки наскітися...

поки що не з'явився. Лотереї Powerball продаються по 2 долари за штуку. Виграшними цього разу стали такі числа: 10, 33, 41, 47, 56. І шоста додаткова куля виявилася також із числом 10. Таке буває вкрай рідко – з ймо-

вірністю один до 292 мільйонів! До речі, попередній рекорд було встановлено у США у січні 2016 року. Тоді розмір джекпоту становив 1 мільярд 586 мільйонів доларів, але виграш випав одразу на три білети.

● ОСОБЛИВИЙ ВИПАДОК

13-річний хлопець випадково проковтнув голку

Перелякані батьки одразу привезли дитину до лікарні у Дніпрі, де її врятували хірурги

Катерина БОНДАРЕНКО

«Пацієнту оперативно зробили рентген. Ситуація могла отримати кілька варіантів розвитку: гастроскопія або ж оперативне

Шляхів для голки не так багато: або в травний тракт, або в легені через дихальний хід, або в серце.

втручання, якщо голка пошкодить внутрішні органи, – розповіли в регіональному медичному центрі родинного здоров'я. – Втім, наші хірурги передбачили менш механічний, проте й доволі ризикова-

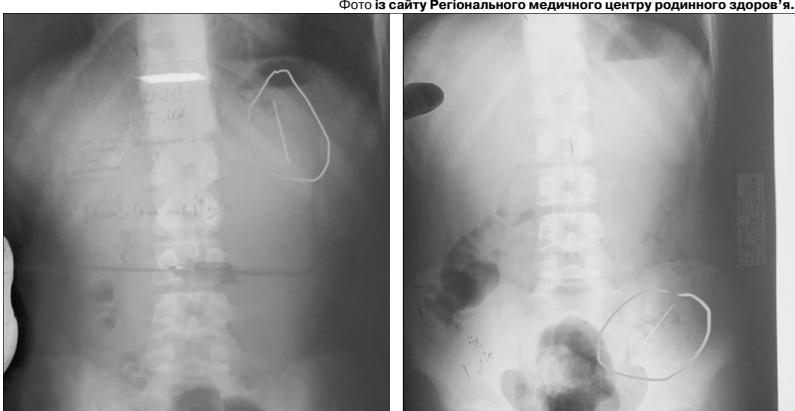

Фото із сайту Регіонального медичного центру родинного здоров'я.

Підлітку пощастило: голка вийшла природним шляхом, не пошкодивши жодного органа.

ний варіант: постійне динамічне спостереження (пальпація живота, повторні знімки), відтак був шанс, що голка вийде сама».

Згідно з медичною статистикою, це один із найчастіших варіантів розвитку подій, оскільки шляхів для голки не так багато: або в травний тракт, або в легені через дихальний хід, або в серце.

«Ta в нашому випадку на другу

добу постійного лікарського спостереження вдалося досягти хепіенду – голка, на щастя, вийшла природним шляхом, не пошкодивши жодного органа», – зазначили медики.

Батьків застерігають: у подібних випадках ні в якому разі не займайтесь самолікуванням, а негайно звертайтесь по медичну допомогу!

● ШОК!

Судитимуть медиків, які відмовилися госпіталізувати 78-річну жінку

Бабуся, яка перебувала у дуже важкому стані, померла у приймальному відділенні, так і не отримавши допомоги

Олександр БЕВЗА

Це сталося 19 квітня 2020 року, медики «швидкою» доставили жінку у Сумський медичний клінічний центр інфекційних хвороб із підозрою на пневмонію.

Лікар-терапевт не впустив медиків із хвою у приймальнє відділення та в грубій формі став вимагати від колег везти хвору в інше відділення і заявив, що не довіряє результатам тесту на COVID-19.

«Пацієнту оглянула лікар-інфекціоніст, яка також провела експрес-тест на COVID-19. Лікар виключила інфекційне захворювання, після чого виписала направлення для подальшої госпіталізації хворої, оскільки рівень цукру в крові

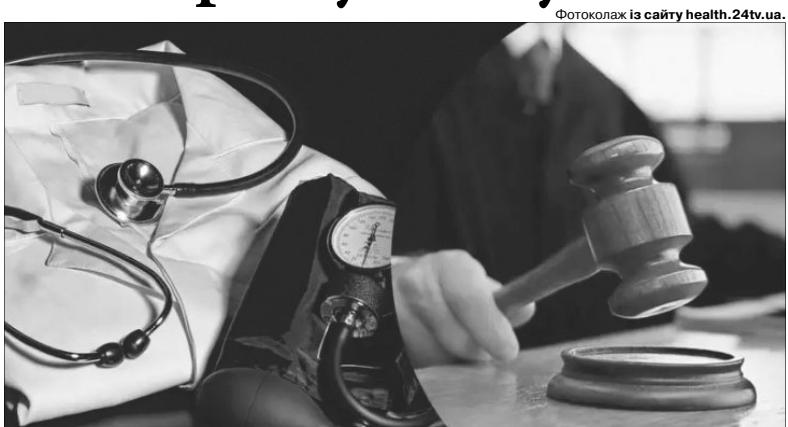

Фото із сайту health.24tv.ua.

Трагічна бездіяльність лікарів має бути покарана.

пациєнтки був критично високим», – зазначили у пресслужбі місцевої поліції.

Але лікар-терапевт не впустив медиків із хвою у приймальнє відділення та в грубій формі став вимагати від колег везти хвору в інше відділення і заявив, що не довіряє результатам тесту на COVID-19. Після цього «швидка» відвезла жінку в обласну лікарню, про що попередньо повідомили персонал та розповіли про критичний стан пацієнтки.

Однак двері до приймального відділення були зачинені, через 10 хвилин вийшов лікар-анестезіолог, який також відмовився госпіталізувати хвору, посилаючись на коро-

навірусні обмеження. Тому жінку перемістили у приймальнє відділення, де вона і померла, а лікарі «швидкої» викликали поліцію.

Пізніше з'ясувалося, що пацієнка померла внаслідок ускладнень, зумовлених запальним процесом у нирках на фоні цукрового діабету.

Поліція відкрила кримінальне провадження за фактом неналежного виконання медиками своїх професійних обов'язків, що спричинило смерть хворого, провела розслідування та направила обвинувальний акт до суду. Лікар-терапевта та лікаря-анестезіолога, які відмовились госпіталізувати літню жінку, будуть судити.

● ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Телефон брудніший за унітаз

Чи замислювалися ви, що 88% людей беруть смартфон із собою в туалет, а потім несуть на кухню, де користуються ним, поки готують сніданок, обід або вечерю. І це при тому, що поверхня мобільного телефону в середньому містить 17 тисяч різних бактерій – це в рази більше, ніж на сидінні унітазу

Світлана ЄВСЄВА

На поверхнях гаджетів знаходять навіть такі патогени, як кишкова паличка та золотистий стафілокок. Що робити? Центри контролю та профілактики захворювань США рекомендують чистити ваші гаджети – телефони, планшети, наушники, клавіатури – щодня.

Як правильно почистити гаджет

1. Нічого не треба заливати в отвори смартфонів та інших гаджетів, також чистити екрані жорсткими тканинами і абразивними пастами. Не підходять для очищення гаджетів чистий спирт і миючі засоби з хлором.

2. Перед тим, як чистити гаджет, відключіть його, зніміть усі чохли.

3. Для очищення підйде серветка з мікрофибри або м'яка тканина без ворсинок.

4. Змочіть тканину дистильованою водою або 70% спиртовим розчином.

5. Протріть акуратно гаджет спереду та ззаду, але не тисніть.

Фото колаж із сайту cikiti.com

● СВІТ НАУКИ

Фото із сайту EPA/UPG.

Якщо не буде побічних ефектів, то в майбутньому це даст змогу збільшити обсяги донорської крові для переливання.

Людині перелили штучну кров

Вирощені в лабораторії еритроцити отримали два здорові добровольці

Василіна СМЕТАНА

Вчені з університетів Бристоля і Кембріджа (Британія) вперше в історії перелили людині кров, вирощену в лабораторії зі стовбурових клітин. У майбутньому це даст змогу збільшити обсяги донорської крові для переливання.

У рамках клінічного випробування під назовою RESTORE вчені перелили штучну кров двом добровольцям, щоб перевірити безпеку штучно виготовлених клітин крові і як їх сприйматиме людський організм. Поки що жодних негативних ефектів не виявлено. До речі, для виробітку однієї-двох столових ложок штучної крові потрібно близько 24 літрів розчину.

Тим часом

Канадські вчені з Торонтоського університету під час пересадки органів уперше в світі навчилися змінювати групу крові пацієнтів на першу. Про це йдееться в журналі *Science Translational Medicine*. Також учени дослідили, що комарі надають перевагу людям із першою групою крові. Ці комахи швидше вкусяють дорослого, ніж дитину, вагітних жінок, повнотіліх людей і того, хто зайнятий фізичною працею.

● СІМ «Я»

Мій «орхідейчик»

— Чому ти раптом так насупився? Нічого ж наче не сталося!
— Не скажу.
— Будь ласка, скажи!
Можливо, разом повернемо тобі гарний настрій

Оксана КОВАЛЕНКО,
мама

Якісся дитині, хоч кіл на голові теші, а вона не показає, що її це якось чіпляє. Але мій хлопчик належить до числа тих, кого навіть сердитий погляд може вивести з рівноваги, не кажучи вже про підвищений тон голосу. Звідкіля та вразливість? Видеться, що вроджена, бо ж усі мої четверо люблені однаково, а надчутивий тільки один. Він легко ображається й не любить, щоб його чіпали чи заспокоювали, коли він у такому стані. Шукає собі якісь куточек (навіть і під столом) і сидить у ньому якісь час — стільки, скільки вирішить сам. І він же в цьому не унікальний. Останнім часом думаю, що в нього є щось від дітей-орхідей. Що про це відомо?

Орхідеями називають людей, сприйнятливих до будь-яких зовнішніх впливів: вони такі ж чутливі до умов навколошного середовища, як і ці екзотичні квіти. Кажуть, діти-орхідеї перебувають під постійним «бомбардуванням» same сенсорної інформації (її отримуємо завдяки органам чуттів). Порівняно з іншими дітьми вони є дуже тямовитими, бо й до усної інформації в них теж підвищена сприйнятливість. Однак вони легко відволікаються і, видеться, що не хочуть слухатися. Насправді ж — просто не можуть. Здається, що малі «орхідейки» реагують на все надто гостро, але це все тому, що в душі у них розмайті внутрішній світ. За статистикою, надчутивою народжується кожна 5 дитина. (Решту (більш розважливих) у психологічній науці іменують «кульбабами». Ті, що проростають навіть крізь асфальт, бо мають усе необхідне для вдалого пристосування до суворостей життя).

Що має знати дорослий про таких своїх вихованців? Головне, що їхню емоційність (особливо дуже погані відчуття) треба сприймати спокійно. Тобто, якщо таке дитя заявляє, що ненавидить старшу сестру, то не кричіть, не хапайтеся за голову — скажіть, що розумієте, що гнів і лють — теж людські емоції добре, що вони минають. Малі знатимуть, що вони нормальні, спалахнуть у своїх емоціях, випорснуту наболіле — і їм полегшає, юсе налагодиться.

Маєте свої відкриття, як жити з дітьми дружно, — діліться. Наши адреси: okovalenko74@gmail.com або tsikava.gazeta@gmail.com, а поштова: 43025, м. Луцьк, вул. Ковельська, 2, «Цікава газета на вихідні».

● ГЕРОЇ З СУСІДНОЇ ВУЛИЦІ

Роми із Закарпаття добровільно пішли на фронт

Закінчення. Початок на с.3

Ярослав ГАЛАС,
офіцер 128-ї окремої гірсько-штурмової
закарпатської бригади

«...А ПОТІМ НАВІТЬ УКРАЇНЦІ
КАЗАЛИ: «ХОЧЕМО БУТИ,
ЯК ЦИГАНИ!»

Усіх дев'ятьох ромів зарахували в підрозділ, що займається ремонтом пошкодженої техніки. Однак на початку війни бригада вела тяжкі оборонні бої й відчувала нестачу бійців у гірсько-штурмових піхотних підрозділах, тому командир прийняв рішення створити з числа ремонтників окрему бойову роту й спітав, хто піде до неї добровільно. Усі дев'ятеро зголосилися й кілька місяців тримали оборону на південно-східному напрямку.

— Ми стояли в посадці, — розповідає Барон. — Тоді ще були морози, а дерева без «зеленки», тож траншеї, окопи, біндажі копали вночі. Нас постійно обстрілювали, бувало, й касетними боеприпасами. Під час одного обстрілу зруйнували кухню. Спершу всі боялися, але потім звикли, страх поступово минув.

Дуже здріжилися з товаришами по підрозділу. Самі завжди тримаємо разом, то й українці іноді жартома казали: «Хочемо бути, як цигани!». Селфі з нами робили, відправляли своїм рідним і хвалилися: «Дивіться — з нами тут воєює циганський барон!».

За весь час була тільки одна конфліктна ситуація, скоріше не-порозуміння, під час якого один боець кинув фразу: «Там цигани проти наших виступають». Я підійшов до нього і сказав: «Ми добровільно прийшли захищати Україну, це наша країна. То яке ти маєш право ділити людей на чужих і своїх? Хто тут свій і хто чужий?». Конфліктна ситуація вирішилася сама по собі, ми й далі жили одним колективом.

Згодом кількох ромів довелося відправити на

Закарпаття в пункт постійної дислокації для лікування й реабілітації — один зламав ногу, другий «заробив» грижу, ще в трох загострилися інші хвороби. Але четверо товаришів, що залишилися в зоні бойових дій, очікують на їхнє повернення.

“
Всі роми прийшли
у військомат і
попросилися в бойову
частину не після
повісток, а добровільно.

— У циган є неписаний закон — не воювати, взагалі не брати до рук зброю, — каже Михайло. — Але ми не загарбники, а захищаємо свою країну, тому я не бачу тут суперечностей. Ми

творимо
свою
істо-

Фото Ярослава ГАЛАСА.

Михайло Титичко на позивний Барон: «Коли я побачив, що відбувається після 24 лютого, то зрозумів, що муши піти воювати».

● ПРО ЦЕ ГОВОРЯТЬ

Коли в Україні «Чорна п'ятниця-2022»?

Традиція, народжена в США, тепер стала популярною в усьому світі

Семен ГАМАНЕЦЬ

«**Ч**орна п'ятниця» — це особливий період, коли магазини пропонують великі знижки на товари і проводять розпродажі, тобто ми отримуємо хороший шанс заощадити на покупці і придбати дорогу річ за меншою ціною. Тим паче, що розпродажі проводять як звичайні магазини, так і онлайн-майданчики.

«Чорну п'ятницю» в світі за традицією проводять після американського свята Дня подяки, яке відзначається у США в останній четвер листопада. Тож у

І хоч обіцяють шалені знижки, але з нашими зарплатами не дуже розкошелишся...

2022 році «Чорна п'ятниця» випадає на 25 листопада. Кожен магазин самостійно встановлює, упродовж якого часу триватимуть розпродажі. Зазвичай період знижок триває 3–5 днів.

Перші згадки про «Чорну п'ятницю» з'явилися в 1960-х роках як метафора ве-

рію — українську і ромську. Маємо свій прапор, а по закінченні служби я візьму з собою речі, які зі мною з самого початку (похідне ліжко, сковорідку, щось із амуніції, яку сам купив), і влаштую невеличкий музей війни. Щоб люди знали, що Україна захищала в тому числі й роми.

«НЕ ХОЧУ, ЩОБ РОСІЯНИ
КОМАНДУВАЛИ В МОЇЙ ХАТІ,
ЩО МАЮ РОБИТИ»

Разом із Михайлом у підрозділі слухать ще троє ромів, двоє з яких — його рідні брати, а один — племінник. Попри те, що старшому, Василю, 41 рік, і він має чотирьох власних дітей і вже трох онуків, чоловік воєює, бо, як сам каже, «не хочу, щоб росіяни прийшли в мою хату й командували, що робити». Молодшому з братів, Дмитру, всього 31, і він батько вже п'яťох дітей!

— Коли напала росія, й новини почали показувати ті страшні кадри, мене наче перемкнуло, — каже Дмитро. — Я подивився на своїх доньок і вирішив, що піду на фронт. Так і опинився тут із товаришами.

Четвертий із ромської бойової групи — Альберт Гоуді. Він наймолодший, 28 років, проте є батьком трох дітей. Має зерновий бізнес у Білій Церкві, де побудував собі великий дім.

— Коли я був у відпустці, цікаво було подивитися на життя в глибокому тилу, — каже Барон. — Бачив, як місцеві хлопці й солідні чоловіки ховаються, коли по-руч зупиняється машина з військовими, щоб їм не вручили повістки. І як багато гуляє по вулицях

приїжджих
Луганщини,
Запоріжжя,
Херсонщини,
Харківщини.

І тоді я подумав:
якщо ми в зоні бойових
дій обороняємо їхні області, а
вони тут відпочивають, то це якось
неправильно...

— Дехто з моого підрозділу, знаючи наші сімейні обставини, не вірив, що я повернуся з відпустки, — продовжує Михайло Титичко. — Пригадую, коли приїхав назад, поклав сумку на порозі й залишився надворі покурити, хлопці один за одним почали виходити й вітатися: «Барон, ти таки повернувся!». Вони були раді мене бачити, і я їх теж. Значить, ми тут недаремно..

Джерело: «Українська правда».

личезних черг на День подяки. Це свято дуже популярне в США, і до нього американці завжди робили покупки. Магазини швидко зрозуміли, як отримати з цього вигоду, і приурочили період розпро-

“
у 2022 році «Чорна
п'ятниця» випадає
на 25 листопада.

дажів до Дня подяки. Хоч у цей день на товар робляться знижки, але за рахунок величезної кількості покупців власники бізнесу отримували величезний прибуток. З часом традиція стала популярною в усьому світі.

● УВАГА, КОНКУРС!

У морозильник її, щоб сильно не стрибала!

Бо багато хто після удару, цієї «пані» не тільки має синці і гулі, а й позбавляється «жуба», як колись автор цих рядків. Недарма ж боягузі не можуть приборкати цю «забіяку»

Грицько ГАРБУЗ

Але перед тим, як назвати цю «зброю», нагадаємо вам, яку ми їй дали характеристику.

«ГРАНАТОБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ-27»

Сьогодні ми заховали снаряд. Небезпечний, хоч і не вибуховий. Скажімо, раніше на Поліссі запускали його завдяки предметам із найневиагливішого дерева. А «виготовляли» цей снаряд або з деревини (чого варти штучки, якими закривали бочки з вином), або з од-

«Цьом-цьомиків їй, Кохання і Любові!», переможцями туру стали – Наталія Беляя з міста Винники Львівської області і Андрій Куява з Ковеля Волинської області. Від їхнього імені ми і перекажемо по 100 гривень для наших доблесних ЗСУ.

Переможцям туру – респект, а нам час шукати нових інтелектуальних волонтерів.

«ГРАНАТОБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ-29»

У слові-назві, яку ми заховали, знайшлося місце і вигуку, і скороченій п'ятниці, і характеристиці кольору, і особливому самоходу, і музичному звуку, і художнику, і перельоту за межу... Ще й кольори Польщі, тих, хто біля Бога, одразу впадають в очі.

Назву якого спортивного

Це цікаво!

Колись для гри у хокей використовували шайбу у формі квадрата, а виготовляли її з дерева. Так тривало аж до 1879 року, доки вперше у грі не з'явилася звична всім гумова шайба. Зарах буває і з вулканізованої гуми, і з пластику. Колір ігрової хокейної шайби (стандартний діаметр три дюйми (7,62 см) і вага шість унцій (170 грамів) – чорний, тренувальної важкої – оранжевий, тренувальної легшої – синій, для тренування воротарів – білий (робить її менш помітною на льоду і так набувається голкіперська майстерність). За кілька годин перед грою шайби заморожують для того, щоб вони не підстрибували. Згідно з підрахунками найпопулярнішої в американському Детройті газети «Детройт фрі прес» (Detroit Free Press), понад 68% професійних хокейстів хоч раз втратили зуб на тренуванні чи під час гри.

А зазубринки-засічки по боках шайби – для того, аби вона краще контактувала з ключкою.

Фото в сайні Ukr.net.

ніє із частин... чобота чи навіть з предмета, де захована риба. Буває білого, синього, оранжевого і чорного кольорів. Останній – най популярніший. До речі, перед запуском цієї снаряд бажано покласти на кілька годин у холодильник.

Що за предмет ми заховали у гарнатобузі?

Но а тепер можна заспівати пісню... «Боягуз не грає у хокей». Так, захований нами снаряд – знайома всім хокейна шайба! Правильну відповідь ми отримали лише від 5 наших учасників. Але оскільки переможців має бути тільки два, тому знову вдалися до жеребкування. І завдяки пресекретарю Волинської обласної прокуратури Наталії Мурахевич, яка 14 листопада відзначила свій день народження

клубу ми заховали?

Слово-відповідь треба надіслати до 27 листопада (включно) на електронну адресу tsikava.gazeta@gmail.com або у вигляді sms-повідомлення на номер 0672829775, обов'язково вказати після слова-відповіді у дужках ще й своє ім'я і прізвище (наприклад: «Гранатомет» (Галина Гармата)). Цей номер і братиме участь у жеребкуванні при розіграші призових волонтерських 200 гривень (100 – від газети «Волинь» і 100 – від «Цікавої газети на вихідні»), якщо правильних відповідей буде більше, ніж одна. Ці кошти ми передкажемо на допомогу українській армії, зазначивши ваше ім'я як волонтера-благодійника.

Смерть кривавому путіні!

● НЕХАЙ СМАКУЄ!

Недарма ж її назвали їжею богів!

Ця екзотична гостя з'являється на полицях супермаркетів і базарних ятках пізньої осені, немов уособлення сонця. М'ясисті помаранчеві плоди хурми з терпкуватим смаком зазвичай їдять сирими. Але мало хто знає, що цей фрукт із далеких тропіків – ще й чудовий інгредієнт для кулінарних шедеврів, який додають у джеми, варення, салати, десерти, випічку й соуси. Тож радуйте рідних, пригощайте друзів і самі їжте на здоров'я!

лайма, гірчиці та оливкової олії пригответе заправку. Кілька горіхів відкладіть для оздоблення, а решту посічіть ножем. Змішайте подрібнені інгредієнти із заправкою. Ягоди винограду і зерна горіхів, що залишилися, порозрізайте напів. Листям рукoli прикрасьте тарілку, зверху викладіть салат і прикрасьте виноградом та горіхами.

ЯСКРАВА ПАНАКОТА

Інгредієнти: 400 г вершків, 60 мл молока, 20 г імбиру, 4 ст. л. цукру, 30 мл води, 1 ч. л. пектину, 12 г желатину, 100–150 г хурми.

Приготування. Вливте молоко і вершки у сотейник, додайте желатин і цукор. Нагрійте суміш на невеликому вогні, постійно помішуючи. Всипте на тертий імбир, перемішайте і розливіть суміш у склянки. Дочекайтесь, поки желе охолоне, і поставте його у холодильник на 2 години. Очистіть хурму, наріжте її на шматочки і покладіть у кастрюлю. Додайте воду, цукор та пектин, доведіть до кипіння, а тоді трохи охолодіть. Дістаньте желе з холодильника і залийте її зверху джемом із хурми.

САЛАТ «ЩЕДРІСТЬ»

Інгредієнти: 1 хурма, 1 куряче філе запечене, 100–120 г кореня селери, 1 маленька цибулина (30–40 г), 30–40 г волоських горіхів, 2 ст. л. майонезу, 1 ч. л. меду, 0,5 ч. л. соуку журавлини (або граната чи лимона).

Приготування. М'ясо і цибулю нарізати соломкою, хурму – невеликими скибочками, селеру потерти на крупну тертку або тертку для корейської моркви. Горіхи підсушити в духовці і подрібнити. Все змішати і заправити соусом з майонезу, меду і соуку.

РИСОВИЙ ПУДИНГ ІЗ ХУРМОЮ

Інгредієнти: 4 скл. вареного рису, 1 скл. цукру, 1/3 скл. борошна, 1 ч. л. ванільного екстракту, 3 ст. л. родзинок, 2 скл. подрібненої хурми, 400 мл молока, 1 яйце, 3/4 скл. подрібнених горіхів.

Приготування. З'єднайте варений рис із м'якоттю хурми, відставте. Тим часом в іншому посуді змішайте цукор, молоко, борошно, яйце і ваніль. Обидві суміші добре перемішайте, додайте горіхи та родзинки. У змашену жиром форму об'ємом близько 3 літрів викладіть масу. Випікайте 45 хвилин при температурі 170 градусів. Подавати пудинг можна як гарячим, так і холодним.

САЛАТ «ДИВО»

Інгредієнти: 1 велика хурма, жменя волоських горіхів (або фісташок), 1 помідор, 200 г моцарелі, жменя темного винограду без кісточок, зелень (рукола або ін); для заправки: по 1 ч. л. соуку лайма і діджонської гірчиці (із зернами), 1 ст. л. оливкової олії.

Приготування. Хурму і помідор наріжте скибочками, сир – кубиками. Із соуку

При виборі хурми звертайте увагу, щоб плід був гладкий, м'ясистий і мав насичений колір.

Telegram-канал Рецепти Кухня

Передплатні індекси: 60304, 60306, 86772 (для читачів Волинської області), 60312 (для читачів Рівненської області), 60307 (для читачів інших областей). Реєстраційні номери: ВЛ № 516-249Р 06.11.2017 р. КВ № 22953-12853Р від 06.10.2017 р. РВ № 691/244Р від 07.11.2017 р.

Віддруковано: Поліграфічне видавництво «А-Прінт» ТОВ «Дім», м. Тернопіль. Тел.: (0352)52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua

Тираж згідно із замовленням. Замовлення № 2019.

Чемпіонат світу з футболу-2022

Чемпіонат світу-2022 пройде в Катарі з 20 листопада до 18 грудня 2022 року. Це буде 22-й Мундіаль з футболу ФІФА. Причому, вперше в історії турнір відбудеться на Близькому Сході, і вперше він пройде восени й взимку

32 збірні, які подолали відбірковий турнір, розподілено на 8 груп. До 1/8 фіналу виходять команди, які посядуть перші дві сходинки в турнірній таблиці своєї групи. Фінальний матч заплановано на 18 грудня. Він відбудеться на Національному стадіоні у Лусаїлі, що вміщує 80 тисяч глядачів.

Зазначимо, що це буде останній Чемпіонат світу з 32 командами — вже наступному Мундіалі у фінальній частині будуть грати 48 збірних.

Календар турніру

ГРУПОВИЙ ЕТАП

ТУР 1

НЕДІЛЯ, 20 ЛИСТОПАДА

: 18:00 Катар — Еквадор (Група А)

ПОНЕДІЛОК, 21 ЛИСТОПАДА

: 15:00 Англія — Іран (B)
: 18:00 Сенегал — Нідерланди (A)
: 21:00 США — Уельс (B)

ВІВТОРОК, 22 ЛИСТОПАДА

: 12:00 Аргентина — Сауд. Аравія (C)
: 15:00 Данія — Туніс (D)
: 18:00 Мексика — Польща (C)
: 21:00 Франція — Австралія (D)

СЕРЕДА, 23 ЛИСТОПАДА

: 12:00 Марокко — Хорватія (F)
: 15:00 Німеччина — Японія (E)
: 18:00 Іспанія — Коста-Рика (E)
: 21:00 Бельгія — Канада (F)

ЧЕТВЕР, 24 ЛИСТОПАДА

: 12:00 Швейцарія — Камерун (G)
: 15:00 Уругвай — Пд. Корея (H)
: 18:00 Португалія — Гана (H)
: 21:00 Бразилія — Сербія (G)

ТУР 2

П'ЯТНИЦЯ, 25 ЛИСТОПАДА

: 12:00 Уельс — Іран (B)
: 15:00 Катар — Сенегал (A)
: 18:00 Нідерланди — Еквадор (A)
: 21:00 Англія — США (B)

СУБОТА, 26 ЛИСТОПАДА

: 12:00 Туніс — Австралія (D)
: 15:00 Польща — Сауд. Аравія (C)
: 18:00 Франція — Данія (D)
: 21:00 Аргентина — Мексика (C)

НЕДІЛЯ, 27 ЛИСТОПАДА

: 12:00 Японія — Коста-Рика (E)
: 15:00 Бельгія — Марокко (F)
: 18:00 Хорватія — Канада (F)
: 21:00 Іспанія — Німеччина (E)

ПОНЕДІЛОК, 28 ЛИСТОПАДА

: 12:00 Камерун — Сербія (G)
: 15:00 Пд. Корея — Гана (H)
: 18:00 Бразилія — Швейцарія (G)
: 21:00 Португалія — Уругвай (H)

ТУР 3

ВІВТОРОК, 29 ЛИСТОПАДА

: 17:00 Еквадор — Сенегал (A)
: 17:00 Нідерланди — Катар (A)
: 21:00 Іран — США (B)
: 21:00 Уельс — Англія (B)

СЕРЕДА, 30 ЛИСТОПАДА

: 17:00 Туніс — Франція (D)
: 17:00 Австралія — Данія (D)
: 21:00 Польща — Аргентина (C)
: 21:00 Сауд. Аравія — Мексика (C)

ЧЕТВЕР, 1 ГРУДНЯ

: 17:00 Хорватія — Бельгія (F)
: 17:00 Канада — Марокко (F)
: 21:00 Японія — Іспанія (E)
: 21:00 Коста-Рика — Німеччина (E)

П'ЯТНИЦЯ, 2 ГРУДНЯ

: 17:00 Пд. Корея — Португалія (H)
: 17:00 Гана — Уругвай (H)
: 21:00 Сербія — Швейцарія (G)
: 21:00 Камерун — Бразилія (G)

1/8 ФІНАЛУ

СУБОТА, 3 ГРУДНЯ

: 17:00 1 місце А — 2 місце В (матч 49)
: 21:00 1 місце С — 2 місце D (матч 50)

НЕДІЛЯ, 4 ГРУДНЯ

: 17:00 1 місце D — 2 місце C (матч 52)
: 21:00 1 місце B — 2 місце A (матч 51)

ПОНЕДІЛОК, 5 ГРУДНЯ

: 17:00 1 місце E — 2 місце F (матч 53)
: 21:00 1-е місце G — 2-е місце H (матч 54)

ВІВТОРОК, 6 ГРУДНЯ

: 17:00 1 місце F — 2 місце E (матч 55)
: 21:00 1 місце H — 2 місце G (матч 56)

1/4 ФІНАЛУ

П'ЯТНИЦЯ, 9 ГРУДНЯ

: 17:00 Переможець 53 — Переможець 54 (матч 58)
: 21:00 Переможець 49 — Переможець 50 (матч 57)

СУБОТА, 10 ГРУДНЯ

: 17:00 Переможець 55 — Переможець 56 (матч 60)
: 21:00 Переможець 51 — Переможець 52 (матч 59)

1/2 ФІНАЛУ

ВІВТОРОК, 13 ГРУДНЯ

: 21:00 Переможець 57 — Переможець 58 (матч 61)

СЕРЕДА, 14 ГРУДНЯ

: 21:00 Переможець 59 — Переможець 60 (матч 62)

МАТЧ ЗА ТРЕТЬЕ МІСЦЕ

СУБОТА, 17 ГРУДНЯ

: 18:00 Переможений 61 — Переможений 62

ФІНАЛ

НЕДІЛЯ, 18 ГРУДНЯ

: 18:00 Переможець 61 — Переможець 62.

ГРУПА А:

№	Збірна	Рахунки	I	V	H	P	З:П	O	Місце
1.	Катар								
2.	Еквадор								
3.	Сенегал								
4.	Нідерланди								

ГРУПА В:

№	Збірна	Рахунки	I	V	H	P	З:П	O	Місце
1.	Англія								
2.	Іран								
3.	США								
4.	Уельс								

ГРУПА С:

№	Збірна	Рахунки	I	V	H	P	З:П	O	Місце
1.	Аргентина								
2.	Сауд. Аравія								
3.	Мексика								
4.	Польща								

ГРУПА Д:

№	Збірна	Рахунки	I	V	H	P	З:П	O	Місце
1.	Франція								
2.	Австралія								
3.	Данія								
4.	Туніс								

ГРУПА Е:

№	Збірна	Рахунки	I	V	H	P	З:П	O	Місце
1.	Іспанія								
2.	Коста-Рика								
3.	Німеччина								
4.	Японія								

ГРУПА F:

№	Збірна	Рахунки	I	V	H	P	З:П	O	Місце
1.	Бельгія								
2.	Канада								
3.	Марокко								
4.	Хорватія								

ГРУПА G:

№	Збірна	Рахунки	I	V	H	P	З:П	O	Місце
1.	Бразилія								
2.	Сербія								
3.	Швейцарія								
4.	Камерун								

ГРУПА Н:

№	Збірна	Рахунки	I	V	H	P	З:П	O	Місце
1.	Португалія								
2.	Гана								
3.	Уругвай								
4.	Пд. Корея								

Чемпіонами світу з футболу ставали:

5 разів — Бразилія — 1958, 1962, 1970, 1994, 2002

4 рази — Німеччина — 1954, 1974, 1990, 2014

4 рази — Італія — 1934, 1938, 1982, 2006

2 рази — Аргентина — 1978, 1986

2 рази — Франція — 1998, 2018

2 рази — Уругвай — 1930, 1950

1 раз — Англія — 1966